

RECHTER JAN VAN DER DOES

Civiel ontmoet straf

Mr. Henk Jan Hanenkroot keek alsof hij in een verkeerd reisgezelschap terecht was gekomen, en nolens volens een travestietenshow moest uitdienen. Weerzin was duidelijk op zijn gezicht te lezen, en verstoordheid en irritatie, maar soms schemerde een lichte nieuwsgierigheid door de gekwelde gelaatstrekken. Hij leek bij vlagen geboeid, maar als dat het geval was, dan eerder vanuit de fascinatie van een lijkschouwer dan vanuit het enthousiasme van een concertbezoeker.

Hij had een montuurloze bril waarvan de poten zo dun waren dat het leek alsof hij twee uitvergroete contactlenzen voor zijn ogen hield. Het zag er vooral kostbaar uit. Een glanzende toga en een strak gesteven bef vervolmaakten de indruk van een man bij wie vorm en inhoud nooit van elkaar waren gescheiden. Goed verpakt is half verkocht. Hij zei geen woord te veel, vanuit het rustige besef van overwicht.

Het object van zijn aandacht was mr. Cees Vinken.

Een inbraak bij een advocatenkantoor had de heren ter zitting bij elkaar gebracht. Er was niet veel gestolen, maar wel veel klaargezet. De dagvaarding sprak dan ook van een poging. Toch was er schade. Een hele dinsdagochtend had het kantoor stilgelegen waardoor twaalf advocaten geen declarabele uren hadden kunnen maken. En zo was de vordering van de benadeelde partij van een indrukwekkende eenvoud, culminerend in een fors bedrag. De uitkomst van twaalf advocaten, vermenigvuldigd met 4,5 uur, vermenigvuldigd met het ten kantore gebruikelijke uurtarief. Mr. Hanenkroot zou niet weten wat hij er verder nog over zou moeten zeggen.

Mr. Vinken hakkelde van verontwaardiging. Hij was de raadsman van verdachte en hij gaf in zijn pleidooi een beeld van zijn eigen praktijk, beter kon hij de vordering niet weerspreken. In de eerste plaats was hij die ochtend al een halfuur reistijd kwijt geweest om bij de rechtbank te komen. Vervolgens moest hij een uur wachten voordat de zaak werd uitgeroepen. Straks weer een halfuur reistijd om terug te komen op kantoor. Dat leverde al twee niet-declarabele uren op in één dagdeel. Dat was nog maar het begin.

Het was inderdaad het begin, maar intussen zat een verkoudheid mr. Vinken dwars, waardoor hij er afgemat en betraand uitzag. Hij kwam woorden tekort, en ook adem, terwijl een enorme zakdoek het overtollig vocht van zijn gezicht moest opvangen. Het leverde een beeld op van een doorgaande worsteling, waardoor uiteindelijk ook de toehoorder het benauwd kreeg.

Illustratie: Floris Tilanus

Wachten was een constante in het leven van mr. Vinken. In de file, in het Huis van Bewaring, op cliënten die niet op kwamen dagen.

En dan was er nog niet eens gesproken over het uurtarief, en de mogelijkheid van vervangende werkzaamheden, en de besparing op verwervingskosten. Alles aan en in mr. Vinken weersprak de vordering.

Mr. Hanenkroot leek eerder te staren dan te luisteren. Mr. Vinken was lid van dezelfde beroepsgroep, er viel niet aan te ontkomen, maar hij vertegenwoordigde een tak die 2 miljoen jaar geleden moest zijn afgesplitst.

‘Laat ik mij beperken tot het volgende’, zo luidde de repliek van mr. Hanenkroot, ‘de praktijk van mr. Vinken, zoals zojuist tastend onder woorden gebracht, roept geen begin van herkenning op. Wij procederen niet, wij adviseren. Per minuut, per kwartier, per uur. Geen seconde is onbenut. Wij reizen zelden naar de rechtbank, en mocht dat toch het geval zijn, dan zijn we er binnen vijf minuten.’

Aan de verdachte was het laatste woord. De discussie over de declarabele uren was aan hem voorbij gegaan, maar de vordering van de officier stond hem helder voor ogen.

‘Drie maanden, belachelijk, ga ik niet eens op in.’ Dat was het. Er viel een stilte.

Dit standpunt was zo helder onder woorden gebracht, dat zelfs mr. Hanenkroot een begin van verwantschap moest ervaren. ●